

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Josefem Strakou ve věci

žalobce: **H. S.**
narozen X
státní příslušník Alžírsko
t. č. X

proti
žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**
sídlem U Šestého 1017, 27203 Kladno 3 - Dubí

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o zajištění ze dne 28. 1. 2021, č. j. KRPS-271436-48/ČJ-2020-010023-ZZC,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Advokátu Mgr. Viktoru Klímovi se v souvislosti s výkonem funkce procesního opatrovníka žalobce nepřiznává náhrada za podání repliky ze dne 5. 3. 2021.
- IV. Česká republika – Krajský soud v Praze nemá právo na náhradu nákladů řízení za ustanovení procesního opatrovníka žalobci.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh správního řízení

1. Dne 3. 11. 2020 hlídka Celní správy České republiky vyrozuměla žalovaného, že na dálničním parkovišti u čerpací stanice Střechov jsou přítomni dva muži, kteří vypadají jako uprchlíci a nejsou schopni se identifikovat žádným dokladem. Příslušníci žalovaného se tyto muže pokusili identifikovat. Jedním z těchto mužů byl žalobce, který sdělil údaje o svém jménu, příjmení a státní příslušnosti, avšak nebyl schopen se prokázat žádným dokladem totožnosti. Žalobce byl poté zajištěn v policejní cele podle § 27 odst. 1 písm. d) a následně podle zákona č. 278/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a současně mu bylo oznámeno zahájení správního řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
2. Ještě téhož dne byl žalobce vyslechnut za přítomnosti tlumočníka z arabského jazyka. Žalobce sdělil znovu své osobní údaje včetně data narození, které dle protokolu o výsledku bylo 25. 10. 1998, a dále sdělil, že trvale žije v Alžírsku ve městě O., provincie R., čtvrtí city, kde žijí jeho rodiče, tři bratři a dvě sestry. Dále vypověděl, že v Alžírsku je špatná ekonomická situace, jeho otec si jako dělník vydělá měsíčně v přepočtu kolem 40 EUR, životní situace s prací je tam obecně špatná. Jeho rodiče vědí, že se vydal do Evropy, a podporují ho v tomto rozhodnutí. Současně žalobce vyloučil, že by mu v Alžírsku hrozilo nějaké nebezpečí. Do Alžírsku se sice vrátit může, ale kvůli ekonomické situaci se tam vracet nechce. Ke svému vzdělání žalobce uvedl, že má střední školu s maturitou, poté studoval na škole anglický jazyk. Nikdy nesloužil v armádě ani nemá vojenský výcvik. K dotazu na cestovní doklad uvedl, že když odjížděl z Alžírsku, tak měl platný cestovní doklad, který ale bohužel ztratil v Turecku, nemá ani jeho fotokopii, ani jiný doklad. Cílem jeho cesty nebyla Česká republika, ale Španělsko, kde má kamarády, kteří tam připluli po moři, žijí tam asi už měsíc, pracují v zemědělství a mají se lépe. Žalobce se s nimi proto chtěl sejit, s jejich pomocí najít práci a zlepšit svou životní situaci. Nemá obavy z toho, že by musel ze Španělska vycestovat, neboť tam v určitých oblastech žijí komunity Alžířanů, u nichž se schovávají i ostatní, kteří tam jsou bez jakýchkoliv odkladů a v podstatě nelegálně. Průběh své cesty z Alžírsku žalobce vylíčil tak, že nejprve přicestoval letecky do Turecka, kde pobýval asi jeden a půl měsíce, poté odešel pěšky do Řecka, kde žil asi dva měsíce u nějakého Řeka, poté se vydal pěšky do Albánie, tam žil asi tři měsíce v nějaké mešitě pečující o bezdomovce, pak chtěl odejít do Bosny a Hercegoviny, ale na hranicích byl chycen a vrácen zpět do Řecka, kde opět pobyl několik dní, pak opět přešel hranice do Bosny a poté do Černé Hory a odsud do Srbska, tam asi deset dní pobyl v nějakém táboře pro uprchlíky a poté se vydal do Maďarska, kam prošel přes les mimo hraniční přechod a pobyl zde asi pět dnů, potom zde někde na parkovišti vlezl do podvozku kamionu, který ho odvezl do Rakouska, zde si opět vybral kamion a vlezl do jeho podvozku, tento kamion pak zastavil na nějaké benzínce a z mobilního telefonu se žalobce dozvěděl, že je v České republice. Muž, který cestoval s ním, byl Maročan, se kterým se seznámil ještě v Turecku. Žalobce dále sdělil, že si není vědom existence omezujících opatření platných v České republice v souvislosti s šířením pandemie Covid-19, nikdy si nezjišťoval podmínky pro vstup na území České republiky, zde však nikdy nechtěl pobývat, jeho cílem je Španělsko. K dotazu, zda někdy žádal o azyl v České republice nebo jiné zemi EU, žalobce uvedl, že nežádal, ale že v České republice by o azyl požádal, neboť je to lepší než se vrátit zpět do Alžírsku. Dále uvedl, že nemá žádný

majetek, nemá zdravotní pojištění, k České republice nemá žádné vazby ani zde nikoho nezná, pouze z facebooku ví, že zde žijí nějakí Arabové, ale nikoho nezná, o Čechách nic neví. Dále sdělil, že není schopen oznámit adresu místa pobytu, kde by se mohl zdržovat, nemá k dispozici dostatečný obnos ke složení případné záruky, není schopen se osobně hlásit na policii ve stanovené době, umístění do zařízení pro zajištění pobytu cizinců nevnímal jako zásah do soukromého a rodinného života.

3. Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 11. 2020, č. j. KRPS-271436-22/ČJ-2020-010023-ZZC (dále jen „první rozhodnutí o zajištění“), bylo rozhodnuto o zajištění žalobce na dobu 90 dnů, a to z důvodů dle § 124 odst. 1 písm. a) a písm. b) zákona o pobytu cizinců, tedy jednak z důvodu obavy o ohrožení bezpečnosti státu nebo narušení veřejného pořádku závažným způsobem, jednak z důvodu nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Jak plyne z odůvodnění prvního rozhodnutí o zajištění, žalovaný vyšel z úvahy, že žalobce splňuje předpoklady pro udělení správního vyhoštění, neboť pobývá na území České republiky neoprávněně, navíc svým jednáním, kdy nelegálně přicestoval na podvozku kamionu do České republiky, dokazuje, že odmítá dodržovat právní předpisy České republiky. Skutečnosti, které sdělil při svém výsledku, znemožňují uložení mírnějšího opatření, jak dosáhnout účelu vyhoštění.
4. Rozhodnutím žalované ze dne 4. 11. 2020, č. j. KRPS-271436-33/ČJ-2020-010023-SV, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění na dobu čtyř let (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“). Rozhodnutí o vyhoštění nabylo právní moci dne 17. 11. 2020 (oznámeno bylo žalobci již 4. 11. 2020).
5. Dne 4. 11. 2020 byl žalobce eskortován do Zařízení zajištění pobytu cizinců Balková. Dne 5. 11. 2020 žalovaný ohlásil umístění žalobce v uvedeném zařízení Ředitelství služby cizinecké policie a současně požádal o zjištění totožnosti žalobce a o vydání náhradního cestovního dokladu. Dne 20. 11. 2020 byl převezen do Zařízení zajištění pobytu cizinců Vyšní Lhoty.
6. Přípisem ze dne 25. 1. 2021 se žalovaný dotázal Ředitelství služby cizinecké policie na stav vyřízení žádosti o zjištění totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu a upozornil na končící lhůtu zajištění. Dne 27. 1. 2021 obdržel od Ředitelství služby cizinecké policie vyjádření, v němž bylo popsáno, že dne 15. 12. 2020 bylo dožádáno Velvyslanectví Alžírské demokratické a lidové republiky v Praze (dále jen „zastupitelský úřad Alžírsko“) za účelem ověření totožnosti, vydání náhradního cestovního dokladu a o vykonání konzulárního pohovoru s žalobcem, přílohou žádosti byla daktyloskopická karta žalobce včetně vyplněného dotazníku v arabském jazyce. Následně si však zastupitelský úřad Alžírsko vyžádal zaslání nového dotazníku ve francouzském jazyce, který mu byl doručen počátkem ledna 2021. Na dotaz ke stavu žádosti zastupitelský úřad Alžírsko uvedl, že i nadále probíhá ověřování totožnosti a dosud vyčkávají na reakci z Alžírsko.
7. Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 1. 2021, č. j. KRPS-271436-48/ČJ-2020-010023-ZZC (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo rozhodnuto o prodloužení doby zajištění žalobce o 60 dnů. Žalobci bylo napadené rozhodnutí oznámeno (osobně jej převzal) dne 28. 1. 2021. Prodloužení doby zajištění žalovaný odůvodnil složitostí přípravy výkonu správního vyhoštění. V odůvodnění uvedl, že dne 21. 12. 2020 by kontaktován Ředitelstvím služby cizinecké policie s tím, že dotazník vyplněný žalobcem pro účely komunikace se zastupitelským úřadem Alžírsko byl podán na zastaralém formuláři, a proto je třeba jej vyplnit a zaslat znovu. Dne žalovaný 25. 1. 2021 obdržel od Ředitelství služby cizinecké

policie sdělení, že zastupitelskému úřadu Alžírsko bylo nově vyplnění dotazník doručeno počátkem ledna, avšak dosud neobdržel odpověď. Původní doba zajištění žalobce přitom měla končit dne 31. 1. 2021. S ohledem na uvedené žalovaný shledal, že dosavadní doba zajištění žalobce je s ohledem na věcnou složitost a časovou náročnost procesu vyhoštění nedostačující, nicméně dospěl k závěru, že nadále existuje reálný předpoklad pro uskutečnění výkonu správního vyhoštění do Alžírsko, a to i při přerušení letecké, námořní a pozemní dopravy do země, neboť jsou povolovány výjimky za účelem hromadné organizace repatriace zajištění společnostmi Air France a Lufthansa. Stanovení prodloužené doby zajištění tak shledal zcela přiměřené a odpovídající současnému stavu vedeného řízení vzhledem k nutným krokům, které musely a budou muset být učiněny, aby rozhodnutí o správním vyhoštění mohlo být vykonáno. Žalovaný připustil krajní a mimořádnou povahu zajištění, současně vyloučil, že by jeho smyslem bylo žalobce „trestat“, přičemž zdůraznil nutnost vytvoření podmínek k tomu, aby účel zajištění mohl být realizován a nemohl být zmařen. V této souvislosti poukázal na předchozí jednání žalobce, který překročil hranice několika evropských států, a to, že u sebe nemá žádný doklad totožnosti, nasvědčuje tomu, že i nadále chce neoprávněně cestovat po Evropě a nemá v úmyslu vrátit se do země původu. Osobu žalobce s ohledem na jeho předchozí jednání vyhodnotil jako osobu nedůvěryhodnou, přičemž existuje obava, že v případě propuštění by se mohl nekontrolovaně a svévolně pohybovat po území České republiky. Sama skutečnost, že se na území České republiky žalobce pohyboval bez dokladu totožnosti a oprávnění povolení k pobytu, představovalo dle žalovaného pochybnost, zda by žalobce spolupracoval z vlastní vůle, pokud by nedošlo k zajištění. Proto žalovaný vyloučil možnost využití mírnějších opatření ve smyslu § 123c písm. a) až d) zákona o pobytu cizinců.

8. Dne 11. 2. 2021 obdržel žalovaný sdělení zastupitelského úřadu Alžírsko, který potvrdil, že žalobce je státním příslušníkem Alžírsko, a dále informoval, že až do odvolání je zastaveno vydávání jednorázových cestovních dokladů pro občany Alžírsko, a to z důvodu uzavření leteckých, námořních a pozemních hranic.
9. Na základě příkazu ze dne 12. 2. 2021 byl žalobce ke dni 16. 2. 2021 ze zajištění propuštěn.

II. Dosavadní průběh soudního řízení

10. Žaloba byla podána dne 15. 2. 2021 u žalovaného. Ten ji spolu se správním spisem postoupil Krajskému soudu v Praze, jemuž byla žaloba spolu se spisem doručena dne 1. 3. 2021 (od tohoto dne začala plynout lhůta pro rozhodnutí ve věci samé dle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců).
11. V době doručení spisového materiálu byl ovšem žalobce již propuštěn ze zajištění a soud neměl žádné poznatky o jeho pobytu (a rovněž žalovaný mu nebyl schopen sdělit žádné žalobcovy kontaktní údaje). Soud proto na žalobce nahlížel jako na účastníka neznámého pobytu, a z tohoto důvodu mu usnesením ze dne 1. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 19, ustanovil procesního opatrovníka podle § 29 odst. 3 o. s. ř. (ve spojení s § 64 s. ř. s.). Opatrovníkem soud určil Mgr. Viktora Klímu, který je u zdejšího soudu evidován v seznamu advokátů pro zastupování *ex offio*.
12. Dne 3. 3. 2021 soud obdržel podání opatrovníka, v němž bylo obsaženo jednak doplnění žaloby (k tomu viz níže), a dále sdělení, se mu podařilo zjistit místo pobytu žalobce a zkontaktovat se s ním. Současně soudu sdělil adresu místa pobytu žalobce a sdělil

telefonní kontakt na jeho ubytovatele. Tyto údaje soud následně ověřil výpisem z evidence obyvatel i telefonickým dotazem na číslo poskytnuté opatrovníkem.

13. Dne 4. 3. 2021 byly soudu doručena žádost žalobce o ustanovení advokáta (podána na poště dne 1. 3. 2021), v němž uvedl, že se nachází v zařízení pro zajištění cizinců bez možnosti výdělků, nemá znalosti českého jazyka a českého práva, a proto není schopen svá práva hájit, a proto žádal o ustanovení advokáta.
14. Usnesením ze dne 5. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 63, soud rozhodl o odvolání advokáta Mgr. Viktora Klímy z funkce procesního opatrovníka, neboť vzhledem k poznatkům o místě žalobcova pobytu již tato funkce zjevně postrádala účel. Zároveň rozhodl soud o přiznání náhrady Mgr. Klímovi za výkon funkce opatrovníka. Týmž usnesením soud současně zamítl žádost žalobce o ustanovení zástupce, neboť v době podání této žádosti již byla podána projednatelná žaloba se všemi náležitostmi včetně přílehlavé skutkové a právní argumentace, a navíc žalobce v žádosti nepravdivě tvrdil, že je dosud zajištěn, ačkoliv v době podání žádosti již zjevně zajištěn nebyl.

II. Obsah podání účastníků

15. Žalobce předně namítá, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze dovodit, na základě čeho žalovaný dospěl k závěru, že se v době stanovené pro prodloužení zajištění podaří naplnit jeho účel. Žalobce připomíná, že při prodloužení doby zajištění podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců musí být důkladně a pečlivě posouzeny všechny skutečnosti odůvodňující zajištění a musí být přesvědčivě doložitelné ve spisové materiálu. Žalobce přitom hojně odkazuje na závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), konkrétně rozhodnutí ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011-39, a ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 as 93/2011-79, ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61, ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, a dále též na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), konkrétně usnesení velkého senátu ze dne 29. 1. 2008, č. 13229/03 či ze dne 15. 11. 1996, č. 22414/93), v nichž je apelováno, aby délka zajištění nepřesáhla dobu přiměřenou ke sledovanému cíli a aby důvody trvalého zajištění byly ospravedlnitelné. Takové důvody však z odůvodnění napadeného rozhodnutí zjištěné nejsou, neboť se v něm argumentuje pouze složitostí přípravy výkonu zajištění a odkazuje se na nutnost ověření totožnosti ze strany alžírského velvyslanectví a následného vystavení cestovního dokladu. Žalobce je však přesvědčen, že účel zajištění nemůže být naplněn. Dle žalobce v odůvodnění není posouzena ani možnost vyhoštění vzhledem k aktuální pandemii Covid-19, která realizovatelnost vyhoštění komplikuje, proto se žalobce obává, že jeho zajištění bude žalovaným následně opět prodlužováno do maximální možné doby 180 dní. V této souvislosti žalobce zdůrazňuje mimořádnost institutu zajištění a jeho ústavní rozměr, neboť jde o právo na osobní svobodu chráněné čl. 8 Listiny, a proto pokud je cizinec omezován na osobní svobodě za účelem vyhoštění, pak musí být dostatečně odůvodněno, zda je výkon alespoň potenciálně možný. Žalobce svou situaci přirovnává k cizinci, který nedisponuje platným cestovním dokladem a země původu mu odmítá vydat nový, přičemž přesně v takové situaci byli i stěžovatelé ve věcech řešených v rozsudcích ESLP ze dne 8. 1. 2010 č. 10664/05 *Mikolenko vs. Estonsko*, či ze dne 27. 10. 2010, č. 24340/08, *Louled Massoud vs Malta*, v nichž ESLP dospěl k závěru, že stala-li se vyhoštění fakticky nemožným a bez reálného předpokladu proveditelnosti, pak nejsou splněny podmínky pro zajištění. Žalobce je přesvědčen, že právě v jeho případě žalovaný podmínky pro reálný předpoklad vyhoštění dostatečně neprokázal, tedy jej zbavil osobní svobody za účelem

nerealizovatelného vyhoštění. Jeho postup je proto v rozporu s čl. 8 odst. 2 Listiny, čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy, a dále v rozporu s § 3, § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

16. Žalobce dále namítá, že žalobce dostatečně neprokázal možnost vyžití mírnějších opatření. Poukazuje přitom na judikaturu, podle níž ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců míří především na situace, když cizinec v minulosti hrubě porušil zákon, nebo když je v evidenci nežádoucích osob. Nic z toho ale není případ žalobce, proto vůči němu nelze zmiňované ustanovení aplikovat. Žalobce je přesvědčen, že vůči němu mohlo být užito mírnějších donucovacích opatření dle § 123b písm. a) až d) zákona o pobytu cizinců, které však žalovaný nevyužil. Skutečnost, že žalobce překročil hranice bez cestovního dokladu a povolení k pobytu a že v České republice nemá žádnou adresu pobytu, nepostačuje jako argument, by vůči němu bylo užito zajištění coby nejzazší prostředek zasahující do jeho osobní svobody. I v tomto směru tedy žalovaný v rozporu s § 2 odst. 3 a 4 ve spojení s § 3 správního řádu nedostatečně zjistil skutkový stav a odůvodnění napadeného rozhodnutí není dostatečné ve smyslu požadavků § 68 odst. 3 správního řádu.
17. Žalobní argumentace byla dále rozvedena ve vyjádření ustanoveného opatrovníka ze dne 3. 3. 2021, které bylo soudu zasláno souběžně s oznámením o místě pobytu žalobce. Opatrovník ve svém vyjádření rozvíjí žalobní argumentaci zejména ve vztahu k námitce nedostatečně zdůvodněného účelu zajištění. Poukazuje na to, že důvody pro prodloužení zajištění byly založeny toliko na úvaze, že žalobce do země přicestoval neoprávněně a jako cíl uvedl jiný stát. To je sice pravdou, nicméně ze sdělení žalobce při výslechu, že cílovou zemí je Španělsko a že přes Českou republiku hodlá pouze tranzitovat, proto jeho prohlášení nelze vnímat jako odmítání spolupráce s příslušníky žalované či zatajování rozhodných skutečností. K otázce realizace vyhoštění zde opatrovník poukazuje na statistiky Ředitelství služby cizinecké policie, z nichž vyplývá, že v letech 2017 až 2018 byly vyhoštěny toliko dvě osoby alžírské státní příslušnosti a v roce 2019 a nebyl vyhoštěn žádný Alžírka, stejně tak v březnu až srpnu 2020. To svědčí o tom, že žalovaný není ve většině případů schopen vyhoštění realizovat. V letech 2017 až 2019 navíc nebyla situace ovlivněna pandemií Covid-19. V této souvislosti bylo poukázáno na situaci v Německu, kde dle článku ze serveru Deutsche Welle poklesl kvůli pandemii počet vyhoštění o více než 50%. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí ani ze spisových podkladů není zřejmé, že žalovaný postupoval ve věci zajištění cestovního dokladu pro žalobce bez zbytečných průtahů, aniž by zdůvodnil, že ve stanovených 60ti dnech bude doklad zajištěn, k čemuž je poukázáno na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 – 79, a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2020, č. j. 16 A 71/2020 – 17. Určitým vodítkem ve vztahu k vyhoštění občana Alžírka a od toho se odvíjejícího posouzení přiměřenosti zajištění mohou být informace z usnesení bavorského Zemského soudu v Teaunsteinu ze dne 16. 2. 2017, sp. zn. 4 T 4506/15 (dále jen „usnesení bavorského soudu“), podle jehož skutkových zjištění trvá vydání cestovního dokladu do Alžírka čtyři až šest měsíců, a navíc pro ověření totožnosti je třeba pohovor s konzulárním úředníkem. Z obsahu napadeného rozhodnutí však vyplývá, že žalovaný až teprve v lednu 2021 podal vůči zastupitelskému úřadu Alžírka žádost na správném formuláři, aniž by uvedl den předání správné verze tohoto formuláře, stejně tak nebyla řešena otázka povinného pohovoru s konzulárním úředníkem. Opatrovník proto považuje úvahu žalovaného o realizaci správního vyhoštění za nepřezkoumatelnou a nemající oporu ve spise. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí navíc nelze zjistit žádné informace o způsobu

realizace správního vyhoštění. V této souvislosti opatrovník opětovně poukazuje na skutkové závěry usnesení bavorského soudu, který sice řešil naprosto odlišný případ od toho žalobce, nicméně bylo v něm konstatováno, že v souvislosti s vyhošťováním do Alžírsko je možno až teprve po zajištění cestovního dokladu od zastupitelského úřadu řešit objednání letu, vyřízení cestovních náležitostí a případně objednání testu na Covid-19, a to vše navíc za situace, kdy Německo má narozdíl od České republiky uzavřenou s Alžírskem přímou mezinárodní smlouvu o přebírání občanů. Navíc nelze pominout, že žalovaný dosud nezískal ani potvrzení zastupitelského úřadu Alžírsko, že žalobce je skutečně občanem tohoto státu. Podle kritérií Mezinárodního soudního dvora v Haagu ve věci Nottenbohm je třeba při určení státního občanství vycházet nikoliv z tvrzení jednotlivce, nýbrž státu, proto dle uvedených kritérií by Alžírsko mohlo žalobce odmítnout, pokud by nebyl jeho občanem. Tím spíš tedy nelze očekávat brzké vydání dokladu k vycestování. Žalovaný přitom až teprve počátkem ledna 2021 doručil zastupitelskému úřadu správný formulář s žádostí o vydání cestovního dokladu, což je postup nanejvýš liknavý, a takový nemůže být důvodem pro prodloužení zajištění. V této souvislosti je stejně jako v žalobě poukázáno na příslušnou judikaturu ESLP o tom, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli, a proto jsou správní orgány povinny při rozhodování o zajištění povinný postupovat v řízení o vyhoštění aktivně, aby důvody trvajícího zajištění byly ospravedlnitelné. To však není splněno za situace, podával-li žalovaný alžírskému zastupitelskému úřadu žádost o cestování doklad na nesprávném formuláři.

18. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zcela odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. V doplňujícím vyjádření ze dne 5. 3. 2021 žalovaný oponuje argumentaci procesního opatrovníka, že by nebyl dán důvod se domnívat, že žalobce se správními orgány nechtěl spolupracovat. Poukazuje přitom na skutečnost, že žalobce dvakrát vyplnil formulář, v němž uvedl rok narození 1998, na základě čehož byl ztotožněn zastupitelským úřadem Alžírsko, avšak nyní tvrdí, že je jinou osobou než uváděl, což dle žalovaného představuje důkaz, že spolupracoval „jen na oko“ a po celou dobu jej uváděl v omyl. Žalovaný dále zdůrazňuje, že komunikace se zastupitelským úřadem Alžírsko je poněkud složitá, poukazuje přitom na zavedenou správní praxi. Podmínky pro ověření totožnosti si určuje právě zastupitelský úřad, a nikoliv žalovaný správní orgán. Tým formulář, který žalovaný využil při zajištění žalobce, využil o 14 dní dříve v případě jiného cizince, a vše bylo v pořádku. Nedovede si proto představit, jak si žalobce představuje zajišťování správných formulářů, neboť i kdyby periodicky zasílal žádosti o sdělení na všechny zastupitelské úřady všech států světa, nebylo by tak jistě činěno v kratším intervalu než 14 dní. K námitce opatrovníka, že dosud neobdržel potvrzení Alžírsko, zda je žalobce skutečně alžírským občanem, odkazuje žalovaný na vyjádření zastupitelského úřadu Alžírsko ze dne 8. 2. 2021. Žalovaný připouští, že šance na realizaci správního vyhoštění v době zajištění žalobce sice nebyla vysoká, nicméně určitá šance zde byla, poukazuje na aktuální informace o realizaci letů Francie, Německa a Španělska. Existuje-li byť třeba malá šance na repatriaci žalobce, pak nelze rezignovat na úkoly ukládané zákonem.
19. Na vyjádření žalované reagoval procesní opatrovník replikou ze dne 5. 3. 2021, ve které argumentačně oponoval závěrům uvedeným ve vyjádření žalovaného.

III. Posouzení krajským soudem

20. Soud po ověření, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a obsahuje všechny náležitosti na ni kladené, shledal, že jde o žalobu věcně projednatelnou.
21. O žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince soud rozhodl do 7 pracovních dnů ode dne doručení správního spisu soudu (§ 172 odst. 5 věta první zákona o pobytu cizinců).
22. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť žádný z účastníků za podmínek § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců nepožádal o nařízení jednání, přičemž soud v této věci nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
23. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
24. V této souvislosti soud konstatuje, že i když v době vyhlášení tohoto rozsudku již žalobce není osobou neznámého pobytu zastoupenou procesním opatrovníkem, tak soud přesto přihlížel i k argumentaci obsažené ve vyjádření opatrovníka ze dne 3. 3. 2021, neboť bylo souběžně s oznámením místa pobytu žalobce, čili poznatky o odpadnutí důvodu pro ustanovení opatrovníka se soud dozvěděl nikoliv dříve než současně s tímto vyjádřením. Proto k jeho obsahu přihlížel. Nutno podotknout, že ve vyjádření nejsou uplatňovány nové žalobní body, nýbrž se o obsahově jedná o argumentační rozvinutí žalobních bodů již uplatněných (tudíž se nejedná o rozšíření žaloby, nýbrž o její doplnění).
25. Naproti tomu soud již nepřihlížel k podání opatrovníka ze dne 5. 3. 2021 označeného jako replika. Tuto repliku totiž opatrovník učinil již poté, kdy soudu svým předchozím podáním ze dne 3. 3. 2021 oznámil místo pobytu žalobce a kontaktní údaje, tedy dal soudu najevo skutečnosti, pro které již činnost opatrovníka ustanoveného účastníkovi neznámého pobytu pozbývá význam. Právě poznatek soudu o těchto skutečnostech bezprostředně vyústil ve vydání usnesení zdejšího soudu ze dne 5. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 19, jímž byl opatrovník z funkce odvolán. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 15. 4. 2008, č. j. 26 Odo 1685/2006 dovodil, že „[o]patrovník ustanovený soudem podle § 29 odst. 2 o. s. ř. [vykonává svou funkci vždy jen po takovou dobu, po níž trvá důvod, pro který byl do funkce ustanoven. Jestliže takový důvod odpadne (např. proto, že pobyt účastníka byl zjištěn), **funkce opatrovníka bez dalšího zaniká a soud nadále jedná s účastníkem**. Rozhodnutí o odvolání opatrovníka není třeba vždy vydávat, ukončení funkce je však třeba opatrovníkovi oznámit“ (zvýraznění doplněno Krajským soudem v Praze). S ohledem na závěry citované judikatury má výrok I. usnesení ze dne 5. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 19, jímž bylo vysloveno odvolání opatrovníka, pouze informativní charakter, neboť účinky zániku funkce opatrovníka nastaly již dnem 3. 3. 2021, kdy soud obdržel první vyjádření opatrovníka a získal tak relevantní poznatky o pobytu žalobce. Z tohoto důvodu je třeba již s účinností od data 3. 3. 2021 pohlížet na žalobce jako na účastníka, s nímž soud jedná přímo, a proto k podáním opatrovníka učiněným po tomto datu (zde konkrétně k replice ze dne 5. 3. 2021) již nebylo možno přihlížet.

III. A.

Otázka naplnění účelu zajištění

26. Jádrem sporu je především otázka, zda v napadeném rozhodnutí bylo řádně odůvodněno, zda lze správní vyhoštění do země původu (Alžírsko) vůbec realizovat, a tedy zda je

naplněn účel zajištění. Je tedy třeba vyjasnit, nakolik musí být v době vydání rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění postaveno najisto, že k vyhoštění dojde.

27. Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců „[p]olicie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.“
28. Soud se neztotožňuje s názorem žalobce (argumentačně rozvinutém především ve vyjádření původně ustanoveného opatrovníka), pokud jde o požadavky na přesnou specifikaci předpokládaných úkonů a jejich časové náročnosti. Žalobce (resp. jeho někdejší opatrovník) sice přiléhavě odkázal na rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 - 79, nicméně zaměřil se z něj pouze na bod 22, ovšem bez kontextu na zbývající část odůvodnění. Jak je přitom vysvětleno v předchozích odstavcích zmiňovaného rozsudku NSS, rozhodnutí správního orgánu v tam posuzované věci zcela postrádalo jakékoliv skutkové a právní důvody týkající se trvání délky zajištění. Naproti tomu v částech týkajících se otázky naplnění účelu zajištění NSS v témže rozsudku uvádí: „*Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu lze v zásadě cizince zajistit dle § 124 zákona o pobytu cizinců jen tehdy, je-li výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný* (srov. rozsudek NSS ze dne 15.4.2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, publ. pod č. 1850/2009 Sb.NSS, resp. též rozsudek NSS ze dne 19.1.2011, č. j. 1 As 1/2011 – 80, body 49 - 53). Z toho však nelze dovozovat, jak de facto činí stěžovatel, že je nutné postavit najisto, že vyhoštění cizince zajišťovaného podle uvedeného ustanovení bude skutečně možné. Postačí posouzení potenciality vyhoštění. Ostatně rozhodnutí o zajištění cizince je rozhodnutím přijímaným správním orgánem v časové tísní, striktní lhůty jsou od 1.1.2011 stanoveny také pro soudní přezkum takového rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že ani správní orgán, ani soud nemají v těchto řízeních prostor k podrobnějšímu posouzení dané otázky (rozsudek NSS ze dne 29.6.2011, č. j. 1 As 72/2011 - 75).[32] Zajištění je dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva opodstatněné pouze tehdy, jestliže **reálně směřuje k vyhoštění cizince. Vyhoštění musí být realizovatelné v rozumné době od zajištění** (rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 19.2.2009 ve věci *A. a další proti Velké Británii*, stížnost č. 3455/05, body 166 a 167, dále rozhodnutí ze dne 8.1.2010 ve věci *Mikolenko proti Estonsku*, stížnost č. 10664/05, body 63– 65, rozhodnutí ze dne 27.7.2010 ve věci *Louled Massoud proti Maltě*, stížnost č. 24340/08, body 66 a 67; rozhodnutí jsou přístupná na <http://echr.coe.int>). Jakmile tedy vyjde najevo, že vyhoštění cizince nebude možné v rozumné době provést, je třeba jej ze zajištění propustit“ (podle rozsudku NSS ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 – 79, body 49 až 53; zvýraznění doplněno zdejším soudem).
29. Za klíčové pro nyní posuzovanou považuje soud závěry (v žalobě rovněž zmiňovaného) usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, v němž se rozšířený senát zabýval otázkou, nakolik je třeba v řízení o zajištění hodnotit podmínky pro správní vyhoštění, přičemž dospěl k následujícímu závěru: „*Lze tedy uzavřít, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo*

vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a, jak již konstatoval první senát v citovaném rozsudku ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, publikovaném pod č. 1850/2009 Sb. NSS, učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné. 28. Taková úvaha správního orgánu tedy bude nezbytná např. v případě, kdy, jako v posuzované věci, budou správnímu orgánu již v době rozhodování o zajištění cizince známy skutečnosti, pro něž by důsledkem správního vyhoštění nebo i pouhého předání, resp. nuceného vycestování cizince mohl být nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života (v daném případě skutečnost, že stěžovatelka byla ve 4. měsíci těhotenství a očekávala dítě se svým přítelem, občanem Evropské unie žijícím v ČR). 29. Tato úvaha bude nezbytná také v případě, že budou správnímu orgánu již v době rozhodování o zajištění cizince známy skutečnosti, které mohou nasvědčovat tomu, že zajišťovaný cizinec je rodinným příslušníkem občana EU [v daném případě stěžovatelka uváděla, že má postavení rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 4 (nyní odst. 3) písm. b) zákona o pobytu cizinců, resp. čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států] a kdy tedy musí správní orgán již v řízení o zajištění cizince zkoumat, zda tomu tak skutečně je, a pokud ano, zda jsou dány kvalifikované zákonné důvody pro jeho správní vyhoštění podle § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151). 30. Rovněž v případě, kdy bude správnímu orgánu již před rozhodnutím o zajištění cizince zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, nebude oprávněn vydat rozhodnutí o zajištění cizince dříve, než si opatří závazné stanovisko Ministerstva vnitra k tomu, zda je vycestování cizince možné (ve vztahu ke správnímu vyhoštění viz § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Ministerstvo vnitra bude v tomto případě povinno vydat toto stanovisko neprodleně tak, aby bylo možné dodržet zmiňované zákonné lhůty pro rozhodnutí o zajištění cizince. 31. ***Pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince. V opačném případě je však správní orgán povinen cizince neprodleně propustit na svobodu, neboť zásah do osobní svobody cizince by nemohl být považován za odůvodněný v situaci, kdy by bylo předem zřejmé či pravděpodobné, že zákonný účel omezení osobní svobody nebude moci být naplněn***“ (zvýraznění doplněno Krajským soudem v Praze).

30. Jak plyne z výše citovaných závěrů rozšířeného senátu, aby mohlo být rozhodnuto o zajištění (či jeho prodloužení) za účelem správního vyhoštění, pak možnost realizace správního vyhoštění musí být alespoň potenciálně možná, tedy nesmí být zcela vyloučena. Proto je-li možnost vyhoštění alespoň pravděpodobná, byť třeba nepříliš vysoce (jak ve vztahu k nyní posuzované věci uznal i sám žalovaný), pak má správní orgán prostor pro učinění úvahy o uložení zajištění směřujícího k naplnění účel vyhoštění. Tyto úvahy se přirozeně musejí opírat o relevantní skutečnosti, jež mají oporu ve spisovém materiálu.
31. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalovaný již od data 5. 11. 2020, tj. den poté, co byl žalobce omezen na svobodě v důsledku prvního rozhodnutí o zajištění, dožádal příslušný orgán (Ředitelství služby cizinecké policie) o zjištění žalobcovy totožnosti a o vydání cestovního dokladu. Za tímto účelem nechal žalobce vyplnit dvojazyčný česko-arabský formulář (žurnalizovaný na č. l. 97 správního spisu). Jak dále plyne z komunikace mezi žalovaným a Ředitelstvím služby cizinecké policie obsažené ve spise, zastupitelskému

úřadu Alžírsko byla předmětná žádost doručena dne 15. 12. 2020, ten ji však vrátil zpět s tím, že žádá o vyplnění jiného formuláře ve francouzském jazyce (ten je žurnalizován na č. l. 102 správního spisu). Na tomto místě soud konstatuje, že předmětné formuláře jsou tiskopisy vydávané zastupitelským úřadem Alžírsko, nejedná se o žádné unifikované vzory předvídané mezinárodní smlouvou, která by byla pro Českou republiku a její orgány závazná. V této souvislosti měl původně ustanovený opatrovník žalobce správnou poznámku, že je jistě deficitem české zahraniční politiky, že Česká republika nemá s Alžírskem uzavřenou mezinárodní smlouvu, která by formuláře tohoto typu žádostí sjednotila. Nicméně není-li takové mezinárodní smlouvy, pak je skutečně na jednostranném uvážení alžírských orgánů, která podání budou akceptovat a která nikoliv, resp. je plně v jurisdikci Alžírsko, která podání dle jeho vnitrostátních předpisů vyvolají účinky zahájení příslušného typu řízení. Žalovanému tudíž nelze vytýkat, že zvolil chybný formulář, neboť užití správného formuláře se odvíjelo od jednostranných požadavků zastupitelského úřadu Alžírsko, tudíž úspěšnost vyřízení zcela závisela na komunikaci s tímto zastupitelským úřadem. Proto obdržel-li žalovaný dne 27. 1. 2021, tj. těsně před uplynutím doby zajištění stanovené prvního rozhodnutím o zajištění (31. 1. 2021) informaci, že zastupitelský úřad Alžírsko obdržel jím zaslanou (v pořadí druhou) žádost o ověření totožnosti žalobce a o vydání cestovního dokladu, a tuto žádost nadále zpracovává, pak za této situace žalovaný ještě nemohl jednoznačně vyloučit, že vyhoštění žalobce do Alžírsko bude skutečně nemožné, neboť výsledek zcela závisel na odpovědi zastupitelského úřadu Alžírsko. V tomto kontextu soud považuje za zcela logické odůvodnění podané na str. 3 až 4 napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný odůvodnil prodloužení doby zajištění komunikačními komplikacemi se zastupitelským úřadem Alžírsko a od toho se odvíjející časovou náročností procesu vyhoštění, načež s přihlédnutím k těmto očekávaným procesním krokům vyhodnotil stanovenou dobu trvání zajištění za přiměřenou a odpovídající stavu řízení. Z tohoto hlediska soud považuje napadené rozhodnutí za zcela přezkoumatelné, přičemž stanovení doby zajištění v délce 60 dnů, tj. v rozsahu 2/3 maximální zákonné sazby (srov. § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) nelze s ohledem na výše uvedené důvody považovat za zneužití správního uvážení.

32. Poznatek o tom, že správní vyhoštění do Alžírsko nebude uskutečnitelné, žalovaný nabyl až dne 11. 2. 2021, kdy mu bylo doručeno sdělení zastupitelského úřadu Alžírsko ze dne 8. 2. 2021 (jímž je jednak potvrzována žalobcova alžírská státní příslušnost a jednak je podávána informace o zastavení vydávání náhradních cestovních dokladů na dobu neurčitou). Tedy až teprve od tohoto okamžiku mohl mít žalovaný postaveno najisto, že domovský stát nebude schopen žalobce převzít, resp. že jej bude schopen převzít až ve zcela neurčité době, a tedy že vyhoštění nebude v zákonem stanovených lhůtách pro maximální dobu zajištění (§ 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) zjevně uskutečnitelné. Tato rozhodující skutečnost však nastala až dva týdny po vydání napadeného rozhodnutí. Naproti tomu v době vydání napadeného rozhodnutí byly skutkové okolnosti takové, že žalovaný nemohl jednoznačně vyloučit, zda realizace vyhoštění bude opravdu nemožná. Jak rovněž plyne z obsahu spisu, hned den následující po obdržení ověření od zastupitelského úřadu Alžírsko byl ze strany žalovaného vydán příkaz k propuštění žalobce ze zajištění.
33. Z důvodů uvedených v předchozím odstavci nelze na nyní posuzovanou věc aplikovat závěry v žalobě připomínaných rozhodnutí ESLP ze dne 8. 1. 2010 č. 10664/05 *Mikolenko vs. Estonsko*, či ze dne 27. 10. 2010, č. 24340/08, *Louled Massoud vs. Malta*. V nyní

posuzované věci totiž v době vydání napadeného rozhodnutí nebyl nastolen stav, kdy země původu odmítala cizinci vydat nový cestovní doklad – tato situace nastala až dva týdny po vydání napadeného rozhodnutí. V době vydání napadeného rozhodnutí byla situace taková, že se o vydání nového cestovního dokladu stále vyjednávalo se zastupitelským úřadem Alžírsko, čili varianta vycestování žalobce do země původu byla „stále ve hře“. Nadále zde tedy existovala alespoň potenciální možnost správního vyhoštění ve smyslu výše citovaného (viz bod 39 výše) usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150. Z tohoto hlediska se tedy nejedná o žalobcem namítané porušení čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy či čl. 8 odst. 2 Listiny, ani o porušení žádné ze zásad správního řízení.

34. Soud se rovněž nemůže ztotožnit s názorem žalobce, že za překážkou bránící realizovatelnosti správního vyhoštění lze bez dalšího považovat současnou pandemickou situaci. Soud nezpochybnuje, že v souvislosti s pandemií Covid-19 je realizace předávání komplikována a dochází k ní v menší míře. Samotné omezení či pozastavení dopravních spojů (ať již leteckých, pozemních či námořních) a od toho se odvíjející snížené ochoty domovských států přijímat své vyhoštěné občany však nepředstavují paušální překážku k vycestování. Žalovaný proto nijak nepochybil, pokud se i navzdory probíhající pandemii Covid-19 pokusil (prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie) zkontaktovat zastupitelský orgán státu označeného žalobcem jako země původu. I navzdory komplikacím způsobeným pandemickou situací totiž nemohl *a priori* předpokládat, že Alžírsko žalobcovo přijetí odmítne (ať již z důvodu nemožnosti vystavit cestovní doklad či kvůli neztotožnění jeho státní příslušnosti), resp. že zrovna v případě žalobce nebude vycestování přeci jen možné, a to i navzdory pandemickým komplikacím.
35. Soud nepřehlédl argumentaci obsaženou ve vyjádření někdejšího procesního opatrovníka, že dle informací od Ředitelství služby cizinecké policie, že v případě Alžírsko byl již v předchozích třech letech počet realizovaných vyhoštění z České republiky velmi nízký. Dle soudu však tyto údaje nelze interpretovat tak, že by vyhoštění do Alžírsko bylo objektivně nemožné. Tyto podklady vypovídají o tom, že počet cizinců repatriovaných z České republiky do Alžírsko je obecně nízký (například v porovnání s Ukrajinou či Moldávií), což ale nevypovídá o objektivní nemožnosti. V předmětných podkladech se navíc uvádí toliko údaje o počtech vyhoštěných osob určité státní příslušnosti za určité období, nikoliv však již údaje o tom, jaký byl celkový počet osob téže státní příslušnosti, u nichž se uvažovalo v daném období o vyhoštění (tedy jaký byl poměr osob v procesu vyhoštění vůči reálně vyhoštěným).
36. Totéž platí i ve vztahu k opatrovníkem předkládanému článku ze serveru www.dw.com ze dne 19. 12. 2020, v němž je v souvislosti s vývojem pandemie Covid-19 referováno o celkovém poklesu vyhošťovaných osob žádajících ve Spolkové republice Německo o azyl (speciálně pak o poklesu vyhoštění do Afghánistánu). Závěry tohoto článku však v žádném případě nelze natolik zobecňovat, aby bylo možno tvrdit, že vyhoštění do země původu je v důsledku pandemie Covid-19 objektivně nemožné (natož ve vztahu k Alžírsku, o němž se předmětný článek explicitně nezmiňuje).
37. Pokud jde o opatrovníkem zmiňované usnesení bavorského soudu, pak je v jeho bodě 13 skutečně konstatováno skutkové zjištění, že dle informace Alžírského velvyslanectví zaslaného Spolkovému policejnímu prezidiu trvá vydání pasu u alžírského konzulátu ve Frankfurtu čtyři až šest měsíců, a poté musí být zajištěn ještě odlet do Alžírsko. Právě v návaznosti na tato zjištění stanovil příslušný německý správní orgán („beteiligte

Behörde“) stanovil dobu zajištění od 2. 2. 2015 do 3. 5. 2016, tedy na pět měsíců. Tento postup dle bavorského soudu nešlo příslušnému správnímu orgánu vyčítat, neboť pět měsíců odpovídá průměru z doby čtyř až šesti měsíců. Z uvedeného tedy vyplývá, že v situaci, kdy měl německý správní orgán konkrétní poznatky o délce řízení u alžírského orgánu, tak dle německého práva mohl uložit zajištění až na pět měsíců. Z uvedeného naproti tomu nevyplývá, že by německý správní orgán či bavorský soud zjišťovaly, zda se vyhoštění do Alžírsko skutečně nakonec podaří zajistit. Krajskému soudu v Paze proto není zřejmé, proč žalobce (resp. jeho někdejší opatrovník) tuto povinnost dovozuje vůči českým správním orgánům, potažmo k žalovanému. Soud má naopak za to, že ani v případě řešení v doloženém usnesení bavorského soudu nebyla realizace správního vyhoštění postavena natolik najisto, jak je požadováno v žalobě, resp. ve vyjádření původně ustanoveného opatrovníka.

38. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že se neztotožnil s žalobcem, že by argumentace složitostí přípravy výkonu zajištění a nutnost ověření totožnosti ze strany zastupitelského úřadu Alžírsko a následného vystavení cestovního dokladu nemohla být důvodem pro prodloužení zajištění za účelem správního vyhoštění. Tento žalobní bod je tedy nedůvodný.

III. B.

Otázka užití zvláštních opatření

39. Dalším sporným bodem je otázka, zda připadala úvahu zvláštní (mírnější) opatření než omezení na svobodě ve formě zajištění.
40. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců „[z]vláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je
- a) *povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,*
 - b) *složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),*
 - c) *povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo*
 - d) *povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.*
41. Otázkou přezkumu rozhodnutí o prodloužení zajištění ve spojení s naplněním podmínek pro užití zvláštního opatření se detailně zabýval NSS rozsudku ze dne 8. 3. 2017, č. j. 10 Azs 26/2017 – 22, body 12 až 15, v němž s odkazem na související judikaturu vyložil: „Uložení zvláštních opatření má proto obecně přednost před zajištěním cizince **Zvláštní opatření však zároveň musí být skutečně účinné.** Volba mírnějších opatření než je zajištění cizince je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Předpokládá se, že cizinec bude při realizaci tohoto opatření se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění se nebude vyhýbat. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění

*mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince (viz např. rozsudek ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56, body 35-43). Dle nedávných závěrů rozšířeného senátu NSS není možné paušálně vyloučit použití některého ze zvláštního opatření. Vždy je povinností správního orgánu **zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince**, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, bod 41) (...) **Posouzení možnosti uložit zvláštní opatření nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel**“ (zvýraznění doplněno Krajským soudem v Praze).*

42. Jak plyne z výše citované judikatury, o uložení zvláštních opatření ve smyslu § 123b odst. 1 a) až d) zákona o pobytu cizinců lze uvažovat leda tehdy, mohou-li tato opatření být dostatečně účinná. Žalobce sice žalovanému vyčítá, že žádné ze zvláštních opatření nevyužil, sám však neuvádí, jak by si realizaci některého z těchto opatření konkrétně představoval. Žalobce vytýká žalovanému, že nezjišťoval všechny rozhodné skutečnosti, avšak neuvádí, jaké skutečnosti má na mysli, resp. jaká zjištění měl dle jeho názoru žalovaný učinit, aby dospěl k závěru, že uplatnění některého ze zvláštních opatření by bylo účinné.
43. Soud proto konstatuje, že si nedovede představit, jak by některé ze zvláštních opatření § 123b odst. 1 a) až d) zákona o pobytu cizinců mohlo být účinné vůči žalobci, jenž vypověděl, že v České republice nemá žádné vazby a nikoho zde nezná, a navíc je zcela nemajetný. V kontextu toho, co žalobce vypověděl o své osobě a o svých poměrech, je představa reálného fungování některého ze zvláštních opatření zcela iluzorní. Obecně lze sice souhlasit s tím, že překročení hranice bez cestovního dokladu a povolení k pobytu včetně absence kontaktní adresy v České republice nepostačuje jako argument pro užití zajištění coby nejzazšího prostředku, na druhou stranu si nelze představit, jak by se za této situace dala smysluplně užít některá z mírnějších opatření předvídaná § 123b odst. 1 a) až d) zákona o pobytu cizinců, aniž by byla zjevně neúčinná.
44. Žalovaný přitom na str. 5 až 6 napadeného rozhodnutí podrobně popsal, proč vzhledem k osobním poměrům žalobce nepřichází v úvahu možnost uložení žádného ze zvláštních opatření předvídaných ustanovením § 123b písm. a) až d) zákona o pobytu cizinců, přičemž soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a odkazuje na něj i pro vypořádání tohoto žalobního bodu.
45. Soud se rovněž ztotožňuje s žalovaným, pokud jde o hodnocení žalobce jakožto osoby celkově nevěrohodné. V této souvislosti si nelze nevšimnout, že žalobce v průběhu řízení před žalovaným opakovaně na různých listinách vlastnoručně vyplňoval datum narození ... (toto datum narození potvrdil posléze i zastupitelský úřad Alžírsko ve svém sdělení ze dne 8. 2. 2021), navzdory tomu však žalobce ustanovenému procesnímu opatrovníkovi a později i soudu sdělil datum svého narození ... Pominout nelze ani obsah žádosti o ustanovení zástupce, kterou žalobce odůvodňoval tím, že je zajištěn, ačkoliv v době odeslání žádosti byl již dva týdny ze zajištění propuštěn. Dle soudu toto počínání žalobce nasvědčuje tomu, že se patrně snaží uvádět orgány veřejné moci v omyl o svých osobních údajích a svých osobních poměrech, což jen posiluje závěr, že si nelze příliš představit

účinnou spolupráci mezi ním a správním orgánem, jež je zejména pro opatření podle § 123b písm. a), c) a d) zákona o pobytu cizinců nezbytná.

V. Závěr a náklady řízení

46. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto je dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I tohoto rozsudku).
47. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti. Proto žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II tohoto rozsudku).
48. O náhradě nákladů ustanovenému opatrovníkovi (tj. odměny, hotových výdajů a náhrady za DPH) soud rozhodl již ve výroku II. usnesení ze dne 5. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 63. Opatrovník však ještě před doručením zmiňovaného usnesení podal k soudu repliku ze dne 5. 3. 2021, jejíž podání dodatečně zahrnul do vyúčtování náhrady. Jak ovšem soud uvedl výše (viz bod 26 a tam citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2008, č. j. 26 Odo 1685/2006), funkce opatrovníka neznámého pobytu zaniká bez dalšího v okamžiku, kdy odpadne důvod, pro který byl do funkce ustanoven. Tento důvod odpadl dne 3. 3. 2021, kdy vyšly najevo poznatky o místě žalobcova pobytu, tudíž k podáním ustanoveného opatrovníka učiněným po tomto datu soud již nemohl přihlížet. Z tohoto důvodu soud nemohl přiznat advokátu Mgr. Viktoru Klímovi náhradu za úkon spočívající v podání repliky ze dne 5. 3. 2021, neboť se již nejedná o úkon učiněný v rámci výkonu opatrovnictví. Proto soud v tomto rozsahu náhradu za výkon funkce opatrovníka nepřiznal (výrok III).
49. Podle § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. V tomto řízení stát (prostřednictvím Krajského soudu v Praze) platil náklady za ustanovení procesního opatrovníka, tudíž by měl vůči procesně neúspěšnému žalobci nárok na náhradu nákladů řízení. Procesně neúspěšný žalobce je však od soudních poplatků osvobozen ze zákona [srov. § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů], proto soud rozhodl, že se státu náhrada těchto nákladů nepřiznává (výrok IV).
50. Pro úplnost soud uvádí, že za datum narození žalobce považuje 25. 10. 1998, a to právě z důvodu, že tento údaj potvrdil zastupitelský úřad Alžírsko ve svém sdělení ze dne 8. 2. 2021, a to nejen na opisu s českým překladem, ale též na opisu s původním zněním ve francouzštině (naopak žalobcem uváděné datum 25. 10. 1994 soud považuje za klamavý údaj). Proto v záhlaví rozsudku identifikuje žalobce datem narození 25. 10. 1998.
51. Závěrem soud upozorňuje, že si je vědom, že ke dni vyhlášení tohoto rozsudku ještě nenabylo právní moci usnesení ze dne 5. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 63, resp. jeho výrok III., jímž byla zamítnuta žádost žalobce o ustanovení zástupce, která byla podána k poštovní přepravě dne 1. 3. 2021, tedy poslední den lhůty pro podání žaloby (z tohoto důvodu soud musel o žádosti rozhodnout, srov. NSS ze dne 7. 2. 2020, č. j. 9 Azs 366/2019 – 20; jakkoli byla podána již po podání žaloby). Soudu jsou přitom známy závěry konstantní judikatury, že v případě žádosti o ustanovení zástupce o ní nelze rozhodnout až v rozsudku vedle rozhodnutí ve věci samé, ale musí o této žádosti rozhodnout vždy samostatně (viz rozsudky NSS, ze dne 15. 2. 2007, č. j. 4 Azs 454/2005 – 73, ze dne 24. 4.

2019, č. j. 2 Azs 48/2019 – 67, nebo ze dne 21. 5. 2019, č. j. 2 Azs 353/2018 – 45), a to právě z důvodu, aby tím účastníkovi neznemožnil v případě negativního rozhodnutí o ustanovení zástupce zvolit si zástupce pro řízení o žalobě cestou plné moci a případně doplňovat žalobu či činit jiné návrhy prostřednictvím osoby schopné kvalifikovaně hájit její zájmy. V tomto případě přitom bylo vydáno negativní rozhodnutí o ustanovení zástupce (usnesení ze dne 5. 3. 2021, č. j. 50 A 4/2021 – 63), avšak k dnešnímu dni žalobci doručeno nebylo. Přestože tedy soud rozhodl o žádosti o ustanovení zástupce samostatným usnesením, jež je formálně oddělené od rozsudku ve věci samé, tak materiálně jde o obdobnou situaci, jakoby soud rozhodl jedním rozhodnutím, neboť v době vyhlášení tohoto rozsudku ještě nemusí být usnesení o zamítnutí žádosti o zástupce žalobci známo, tudíž jeho prostor pro zvolení si zástupce na základě plné moci bude omezen. Soud si je tohoto nedostatku plně vědom, vzdor tomu však nemůže přehlížet existenci zákonné lhůty 7 pracovních dnů pro rozhodnutí ve věci samé dané ustanovením § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, která mu začala běžet dne 1. 3. 2021, kdy obdržel spolu s postoupením žaloby též správní spis. Tato lhůta by však nemusela být dodržena, pokud by soud vyčkával na doručení usnesení o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce. Soud se tak při konkurenci mezi výkladovým požadavkem judikatury na doručení samostatného rozhodnutí o žádosti na straně jedné a mezi přímým požadavkem zákona na vydání rozhodnutí ve věci samé v konkrétní lhůtě na straně druhé přiklání k variantě rozhodnout ve věci samé, byť s vědomím, že žalobce v době vyhlášení tohoto rozsudku ještě nemusí být seznámen s tím, že jeho žádosti o ustanovení zástupce nebylo vyhověno. Soud přitom zohlednil, že žaloba již v době jejího podání byla úplná, obsahovala skutkovou a právní argumentaci a byla plně projednatelná (což byl ostatně hlavní důvod pro zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce), nadto byla argumentačně podpořena vyjádřením ustanoveného procesního opatrovníka ze dne 3. 3. 2021. Žalobci se tudíž v průběhu tohoto řízení zjevně nedostal do situace, kdy by nemohl kvalifikovaně hájit svá práva.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 9. března 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

Mgr. Josef Straka, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.